

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมน

อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์

ส่วนที่ ๑ ความหมายและคำจำกัดของการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง (Risk) คือ โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ความผิดพลาด หรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงินและการบริหาร

การระบุความเสี่ยง เป็นการระบุปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ แผนงาน / โครงการเพื่อให้ทราบถึง เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยต้องคำนึงถึง สภาพแวดล้อมภายในของหน่วยงาน ตามประเภทของความเสี่ยง ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ (Strategic Risks) หมายถึง ความเสี่ยงจากการใช้ยุทธศาสตร์ ที่ไม่เหมาะสม การที่ยุทธศาสตร์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และการกิจ การมียุทธศาสตร์ที่ไม่ชัดเจน และความไม่เหมาะสมของยุทธศาสตร์ ซึ่งอาจเกิดจากการที่สภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง ในการระบุความเสี่ยงหน่วยงานต้องพิจารณาว่า ยุทธศาสตร์ในปัจจุบันสอดคล้องกับ สถานการณ์เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมหรือไม่ และประเด็นยุทธศาสตร์ย่อยสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์หลักของหน่วยงานหรือไม่
๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risks) หมายถึง ความเสี่ยงจากการ ดำเนินงานที่ ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและการใช้ทรัพยากรโดยที่ไม่ทำให้เกิด ประโยชน์เต็มที่ตาม ภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกมนและหน่วยงานต่างๆ ในการระบุความเสี่ยง หน่วยงานต้องพิจารณาว่า การดำเนินการใดสามารถทำงานได้ดี และการดำเนินการใดทำงานได้ ไม่ดี หน่วยงานมีโครงสร้างและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อถือได้หรือไม่ และหน่วยงานมี ทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการ ดำเนินงานหรือไม่
๓. ความเสี่ยงด้านการเงินและทรัพยากร (Financial and material Risks) หมายถึง ความเสี่ยง ต่อสถานะการเงินและทรัพยากรขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกมน ทั้งด้านรายได้ รายจ่าย ทรัพย์สินและหนี้สิน ในการระบุความเสี่ยงหน่วยงานต้องพิจารณาว่า ทรัพยากร ใดจะมีผลต่อ การเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกมน (ทั้งที่ชัดเจนและไม่ชัดเจน รวมถึงข้อผูกพันและ ปัจจัยภายนอก) และอะไรคือปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสียหายเหล่านั้น
๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย (Compliance Risks) หมายถึง การไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ทั้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กร ในการระบุ ความเสี่ยง หน่วยงานต้องพิจารณาว่างาน กระบวนการ และบุคลากรดำเนินงานตาม กฎระเบียบที่ เกี่ยวข้องหรือไม่ สามารถเกิดการกระทำผิดกฎระเบียบได้อย่างไรบ้างและหากเกิดขึ้น ระบบ ตรวจสอบภายในจะสามารถตรวจเจอหรือไม่ และมีกรณีตัวอย่างจากอดีตเกี่ยวกับการกระทำผิด หรือการละเว้นการปฏิบัติ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกมน สามารถบรรลุเป้าหมาย ขจัดหรือลดผลกระทบจากเหตุการณ์ ปัญหา อุปสรรค หรือสิ่งที่ไม่คาดหมายว่า จะเกิดขึ้น และสามารถป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรโดยรวมขององค์กร

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยง โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

๑) โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยง

๒) ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิด เหตุการณ์ความเสี่ยง เมื่อทำการประเมินแล้วนำมากำหนดเป็นระดับความเสี่ยงในแผนภูมิ ความเสี่ยง เพื่อช่วยให้สามารถเห็นภาพว่า เมื่อรวมทุกปัจจัยเสี่ยงแล้ว ปัจจัยเสี่ยงใดควรได้รับการจัด ก่อนหลังเป็นการจัดลำดับความเสี่ยงและสามารถตัดสินใจ วางแผนบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมต่อไป

๓) ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแบ่งเป็น ๕ ระดับ คือ สูงมาก สูง ปานกลาง น้อย และน้อยมาก

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดความเสียหาย

๑. ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ (Strategic Risks)

๑.๑ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

โอกาสเกิดที่จะเกิด (Likelihood)	
๕	วิสัยทัศน์ ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / วัตถุประสงค์ไม่ได้
๔	วิสัยทัศน์ ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / วิธีวัดผลที่ยาก เป็นนามธรรม
๓	วิสัยทัศน์ ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / มีวิธีวัดผลที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม ระดับ ปานกลาง
๒	วิสัยทัศน์ ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / มีวิธีวัดผลที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม บางส่วน
๑	วิสัยทัศน์ ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ / มีวิธีวัดผลที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม ทั้งหมด

๑.๒ เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)	
๕	แผนงาน โครงการที่กำหนดไว้ ไม่ส่งผลต่อเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ วัตถุประสงค์เป็น รูปธรรม
๔	แผนงาน โครงการที่กำหนดไว้ ส่งผลต่อเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ วัตถุประสงค์เป็นรูปธรรม ในระดับ น้อยมาก
๓	แผนงาน โครงการที่กำหนดไว้ ส่งผลต่อเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ วัตถุประสงค์เป็นรูปธรรม ระดับ ปานกลาง
๒	แผนงาน โครงการที่กำหนดไว้ ส่งผลต่อเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ วัตถุประสงค์เป็นรูปธรรม ค่อนข้างมาก
๑	แผนงาน โครงการ ที่กำหนดไว้ ส่งผลต่อเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ชาติ วัตถุประสงค์เป็นรูปธรรม ทั้งหมด

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risks)

๒.๑ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

โอกาสเกิดที่จะเกิด (Likelihood)	
๕	เบิกจ่ายงบประมาณล่าช้ากว่าแผน ๔ เดือน
๔	เบิกจ่ายงบประมาณล่าช้ากว่าแผน ๓ เดือน
๓	เบิกจ่ายงบประมาณล่าช้ากว่าแผน ๒ เดือน
๒	เบิกจ่ายงบประมาณล่าช้ากว่าแผน ๑ เดือน
๑	เบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

๒.๒ เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)	
๕	การเบิกจ่ายงบประมาณ น้อยกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ ๘๐
๔	การเบิกจ่ายงบประมาณ ร้อยละ ๘๑ - ๘๕
๓	การเบิกจ่ายงบประมาณ ร้อยละ ๘๖ - ๙๐
๒	การเบิกจ่ายงบประมาณ ร้อยละ ๙๑ - ๙๕
๑	การเบิกจ่ายงบประมาณ ร้อยละ ๙๖ - ๑๐๐

๓. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย (Compliance Risks)

๓.๑ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

โอกาสเกิดที่จะเกิด (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๓.๒ เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ทางด้านการทุจริต

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)	
๕	เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าว อย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

๔. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสียหาย

ระดับความเสี่ยง (Risk Score)					
โอกาสเกิด (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

ระดับความรุนแรงความเสี่ยง

	ค่าความเสี่ยงรวม	ระดับความเสี่ยงการทุจริต
สีเขียว	๑ - ๓	ความเสี่ยงระดับต่ำ
สีเหลือง	๔ - ๙	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
สีส้ม	๑๐ - ๑๖	ความเสี่ยงระดับสูง
สีแดง	๑๗ - ๒๕	ความเสี่ยงระดับสูงมาก

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกมน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙**

ประเด็น	เกณฑ์การประเมิน	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	มาตรการ/แนวทางจัดการ ความเสี่ยง
(๑) การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘*	เจ้าหน้าที่มีการเรียกรับสินบน เพื่อช่วยให้การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตง่ายขึ้น หรือได้รับการยกเว้น หรือไม่ เป็นไปตามกฎหมาย	๓ x ๔ (สูง)	๑.ประกาศนโยบาย No Gift policy ๒.จัดทำแผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานตาม กฎหมาย เผยแพร่ ณ จุดให้บริการ ๓. จัดทำคู่มือการให้บริการประชาชน
(๒) การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	(๑)การเรียกรับสินบนจากการมาติดต่อราชการ เพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวกพิเศษ	๔ x ๒ (ปานกลาง)	๑. ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรม/หลักธรรมาภิบาล ๒. หน่วยงานจัดช่องทาง การร้องเรียนเจ้าหน้าที่ ทางออนไลน์ และรายงานสถิติ และความก้าวหน้า
(๓) การจัดซื้อจัดจ้าง	(๑) จัดซื้อจัดจ้างไม่ เป็นไปตาม TOR จากการรับสินบนเพื่อเอื้อประโยชน์ให้คู่ค้าขาย	๓ x ๕ (สูงมาก)	๑. ส่งเสริมสร้างมาตรการ No Gift Policy ๒. อบรมความรู้เกี่ยวกับการชดกันแห่งผลประโยชน์ ๓. ส่งเสริมให้มีการเปิดเผย ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน
(๔) การบริหารงานบุคคล	(๑) การใช้ อำนาจ ตำแหน่งหน้าที่ความ โป ร่ ง ไส ใน การบริหารงานบุคคล เช่น การประเมิน การแต่งตั้ง การโยกย้าย การดำเนิน ทางวินัย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอาจมีโอกาส เรียกรับสินบนจากการ ประเมิน การแต่งตั้ง การโยกย้าย การดำเนิน ทางวินัย	๓ x ๕ (สูงมาก)	๑. การกำหนดหลักเกณฑ์ ในการบริหารงานบุคคลที่ ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ๒. มา ต ร ก า ร แ ส ต ง เจตนาธรรมในการนำหลัก คุณธรรมมาใช้ในการ บริหารงานของผู้บริหาร

ชื่อโครงการ/กิจกรรม	การเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
ประเด็น/ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน	การขออนุมัติ/ อนุญาต
เกณฑ์การประเมิน	การเรียกรับสินบน เพื่อช่วยให้การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตง่ายขึ้น หรือได้รับการยกเว้น หรือไม่เป็นไปตามกฎหมาย
มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	<p>-ควบคุม กำกับ ดูแลให้พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง ให้ปฏิบัติตาม มาตรการป้องกันและแก้ไขการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกมน- ควบคุม กำกับ ดูแลให้พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้างปฏิบัติตามคู่มือ ผลประโยชน์ ทับซ้อน</p> <p>-ควบคุม กำกับ ดูแลพนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง ให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เรื่องการรับของขวัญ สินน้ำใจ อย่างเคร่งครัด</p> <p>-คำสั่ง มาตรการและแนวทางตรวจสอบเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อ จัดจ้างเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน</p> <p>เสริมสร้างการรับรู้กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ สร้างความตระหนักรู้ใน การประชุมทุกๆ เดือน</p> <p>-กำชับให้ปฏิบัติงานตามคู่มือ</p> <p>-บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด</p> <p>-ลงโทษอย่างจริงจัง</p> <p>-ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน เป็นตัวอย่างในทางที่ถูกต้อง และเจ้าหน้าที่ทุกระดับต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยึดถือในการกระทำที่ ถูกต้องและเป็นธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการ</p> <p>-เปิดช่องทางให้ประชาชนแจ้งข่าวการทุจริต</p>
ระดับความเสี่ยง	สูง

ชื่อโครงการ/กิจกรรม	จัดซื้อจัดจ้างวิธีเฉพาะเจาะจง
ประเด็น/ขั้นตอน/กระบวนการดำเนินงาน	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง
เกณฑ์การประเมิน	<p>๑. การใช้อำนาจในการเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะและราคากลางคณะกรรมการซื้อหรือจ้างด้วยวิธีเฉพาะเจาะจงและคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ที่อาจเอื้อต่อผลประโยชน์ทับซ้อน</p> <p>๒. การใช้ดุลพินิจ/ อำนาจในการเลือกร้านค้า หรือผู้ประกอบการด้วยวิธีเฉพาะเจาะจงอาจส่งผลกระทบต่อราคาที่สูง หรือคุณภาพของพัสดุ/หรือบริการที่ไม่ได้มาตรฐาน</p> <p>๓. การใช้ดุลพินิจของหน่วยงานเจ้าของโครงการในการเลือกร้านค้าหรือผู้ประกอบการเพียงรายเดียวในหลายๆ โครงการ</p> <p>๔. การใช้ดุลพินิจ/อำนาจในการเสนอในการเสนอเรื่องจัดซื้อจัดจ้างสินค้า/บริการให้มีวงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อใช้สามารถใช้วิธีเฉพาะเจาะจงได้อาจนำมาซึ่งผลประโยชน์ทับซ้อน</p>
มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดบทลงโทษกับผู้ไม่ปฏิบัติตามแนวทางพัสดุฯ - แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษาด้าน TOR - ทำหนังสือแจ้งเวียนหน้าที่คณะกรรมการการตรวจรับผลกระทบบกจากทุจริตและ บทลงโทษ - กำหนดคุณสมบัติคณะกรรมการ/ความรู้ความสามารถตามที่ต้องการจัดซื้อจัดจ้าง - จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ด้านการป้องกันการทุจริต การทำงานตามหลักคุณธรรม จริยธรรมซื่อสัตย์สุจริต และการยึดประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน - จัดทำมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการรับสินบนและการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเพื่อให้ข้าราชการยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ - จัดทำแนวทางตั้งคณะกรรมการฯ ให้เป็นมาตรฐานกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการคณะต่างๆ ที่สร้างการมีส่วนร่วมจากทั้งบุคลากรภายในหน่วยงานเจ้าของโครงการและหน่วยงานอื่นๆ ได้แก่ ประธาน กรรมการที่มีความรู้เฉพาะเกี่ยวกับสินค้า/บริการกรรมการจากหน่วยงานอื่น (ลักษณะคล้ายข้อตกลงคุณธรรมเพื่อมาทำหน้าที่สังเกตการณ์) และเจ้าหน้าที่พัสดุเป็นกรรมการร่วมจัดทำบัญชีรายชื่อ (List) ไว้เป็นส่วนกลางแยกไว้แต่ละประเภทแล้วแต่งตั้งคณะกรรมการเรียงตามลำดับ - จัดทำแนวทางการคัดเลือกร้านค้าเพื่อลดดุลพินิจ - จัดทำแบบประเมินคุณภาพสินค้าหรือคุณภาพให้บริการเพื่อติดตามผลการจัดซื้อจัดจ้างและใช้เป็นข้ออ้างอิงในการเลือกร้านค้าหรือผู้ประกอบการในคราวต่อไป - จัดทำแนวทางการคัดเลือกร้านค้าหรือผู้ประกอบการให้เกิดประสิทธิภาพ

	<ul style="list-style-type: none">- ออกระเบียบเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีเฉพาะเจาะจงเพื่อหลีกเลี่ยงการเสนอชื่อเพียงรายเดียว- จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดซื้อจัดจ้างสินค้า/บริการที่ไม่เสี่ยงต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อน- หลังจากฟังการประชุมชี้แจงแล้ว ควรมีการจัดทำแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อลดดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่
ระดับความเสี่ยง	สูงมาก